

cas de la *Costa del Segué(r)* en la penyalosa vall de Sorita (1961).

Amb aquest quadro geogràfic concorden les dades d'altres observadors: *sagé* a la vall de Barravés 'rusc, arna' (Griera, BDC VI, 34; *AlcM* com a occid. no dóna altra pron. que *segé*, jo tampoc n'hi he sentida d'altra); mall. *seguer* «esquetja, forat aon fan mel ses beyes», *DFgra*; i *AlcM* ha distingit les dues accs.: 'forat de paret, de roca o d'arbre, ocupat per un eixam d'abelles que hi fan mel' a Ribag., Pla d'Urg., Segarra, Mall. i Men, i 'rusc fet en forma de caixó de fusta', a Ribag., Barravés, Pla d'Urg. i CpTarr.

No s'atura del tot a la ratlla de l'aragonès: a Alins de Llitera m'anomenaren (no sé si explicant-ne el sentit) un *Barranco (de)s òiegés* situat ja en terme d'Estadilla, i a la Pobra de Fantova hi ha *barānko el òegéro* (1965): tots dos, pobles de dialecte aragonès ja poc mesclat de català; i crec recordar que també a la vall de Benasc o de Gistau (1965) vaig sentir *ceguè(ro)* o *cieguero* com a mot viu. De tota manera no interessien aquestes formes (esporàdiques i en part insegures) amb *ie*, que deuen ser atrossegades quan *cego* fou substituït per la forma acastellanada *ciego*, i així com així, no es veu possible en l'aspecte semàntic de derivar-ho d'aquest adjectiu o del seu ètmon CAECUS

D'altra banda l'àrea del mot enclou la part de fort substrat àrab (Mall., Men., CpTarr., com de Morella, Tort., Baix Urgell, Baixa Segarra), i és sabut que els arabismes han tingut forta penetració per la Ribagorçana, Segre i Èsera amunt fins als Pirineus. Fins ara no s'ha publicat cap conjectura etimològica sobre aquest mot, que manca del tot en els diccionaris d'arabismes, i en tots els estudis d'aquest element. Però l'adjectiu *sagîr* és un dels mots cabdals de l'àrab de pertot i de sempre, amb el sentit de «petit, mesquin, moindre», l'antònim de *kabîr* 'gran' (Lane; Dozy, *Suppl.*, 833b); 'rusc d'abelles' es deia *ğubb* en l'àrab hispànic i magrebí, segons *RMa*, *PAlc*, i Abenaluam, que fa constar com eren de suro (Dozy, *Suppl.* I, 169b).

A penes, doncs, té res de suposat admetre que el *seguer*, rusc menys important que l'arna o buc, va ser distingit pels nostres moros i moriscos com un *ğubb sagîr*; encara que generalment la *a* no es pronunciava palatal en contacte amb emfàtiques, hi havia excepcions; i, en tot cas, l'harmonia vocàlica amb la *í*, causava la pronúncia *ā*, com es constata en una munió de NLL valencians etc. Que en tals combinacions el substantiu es podia ometre en l'ús corrent, és natural, i en aquest cas ho comprova *sagîr* substantivat amb el sentit de «petite coupe» en el text hispano-marroquí d'Almakkari, en les 1001 Nits i en una altra font medieval (Dozy, *l. c.*), cf. el mossàrab *vaso* usat com a nom del rusc a tot el Nord valencià

És clar que la variant *sequer* (si no ve de confusió personal alcoveriana), essent només de Manacor, resulta d'una confusió esporàdica amb el *seguer* de canyís per a vegetals. Pot haver-hi hagut altres confusions: a Tàrbena anomenen *as Segés* un indret al peu de la gegantesca rocassa de Tàrbena, i l'informador ex-

plicà que el nom li venia «d'un *segér* on té pas el bestiar»: com que no hi ha altres dades del mot en el centre ni Sud valencians, ni en aquest sentit ni en el d'«assegador» ('carrerada', *SECUTORIUM*, i cf. *SAGA*), és lícit dubtar de la interpretació semàntica suggerida pel nostre subjecte; i es pot sospitar que el mot havia estat aportat allà pels repobladors mallorquins del segle XVII, que es referia a uns seguers d'abelles, i que avui, ja avalencianat el parlar de la vall, el confonen amb (*as*)*segador*

Tanmateix és ben possible que el nostre terme vagi també tenir curs entre els moros valencians, i que d'aquí vingui el nom del despoblat morisc de *Segreny* a la Ribera del Xúquer (prop d'Algemesí, i avui partida del terme d'Albalat, 1962; variant *Seguereny AlcM*): seria un dual àrab *sāgrāin* (o *-rām*, en nominatiu) '(els) dos seguers'. ¿Vindria d'un antic *seguera* (cf. infra, Luçanès) el cognom val. *Seg(ue)relles*? Quant als nombrosos NLL *Seguer* i *Seguers* del Sud i Centre del Princ. (entre altres aquell, del peu de StaColQ., i aquest a Segarra, entre Calaf i Boixadors), també és ben possible, que el mateix que molts dels cognoms, més sovint grafiats *Saguer*, *Sagués*, provinguin d'aquest arabisme, si bé també podrien contenir el tan conegut NP SIG-HARI; i crec que el diminutiu *Segueró* (prop de Besalú i el de StFeliuG.) decididament deuen venir del NP, amb el qual, i no gaire amb l'altre, s'explicaria la formació diminutiva i la situació geogràfica. recordem que la grafia *S'Agaró*, que s'ha generalitzat, a despit de la nostra cultura, i fins del sentit comú lingüístic, és un disbarat: fa vergonya haver d'observar que no pot haver-hi article amb un *agaró*, puix que no existeix tal mot en la llengua.¹ En el cas d'altres noms no decidirem en el dilema, com en *El sagé*, masia antiga i *Clot del S.* vora el poblet garrotxenc de Pera prop d'Oix (1985). Però sí que continuarà el nostre mot el de la partida muntanyenca de *Sobresseguer* (*sobressegé*) dalt d'Esplugu de Serra, a la Ribagorçana (1957).

DERIV: *Sequera* 'formiguer o boïc' (Lluçanès, *AlcM*), on es compararia la munió de formigues o de brosses i branquillons, amb la munió d'abelles.

CPT: +*Sarseguer* StPolM.: un *sarsagé* 'una munió, una vermenera, un niu de ---': me'n dóna notícia l'amic Dr. Salvador Tio, que en aquella zona ho diu la gent: «té en el pit tot un *sarseguer* de butllofes», «el seu cap és un *sarseguer* de pois», «un *sarseguer* de coloms», «de bolets» etc.; també es podria dir, crec, que «hi volava un *sarseguer* d'abeies» (1982): només ho sap de StPolM i la rodalia, i ni ell ho ha sentit enlloc més, ni jo ho recordava d'allí ni d'enlloc. No crec que sigui un derivat de CERÇ amb un sentit com 'una ventiguera, una ventada', entre altres raons, perquè *cerç* és un mot del cat. SO., encara que també n'hi hagi representació (toponímica o no) cap al Canigó i el Llçd., però ben estrany al cat. central, i a la gent de mar de les Costes de Llevant. Pot resultar d'un encreuament de l'antic *sàrcia* (> *XARXA*) amb *seguer*: comparacions com 'una xarxa de butllofes' o 'un eixam de butllofes' etc., són ben concebibles, i usades totes